

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul „Cu privire la amalgamarea voluntară a unităților
administrativ-teritoriale Caracui și comuna Sărata Galbenă

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de decizie a fost elaborat de Primarul s. Caracui, dl Anatolie Dubceac cu participarea grupului de lucru privind amalgamarea voluntară.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul este elaborat în temeiul art. 14 alin. (2) lit. k¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, al prevederilor art. 8 și art. 11 din Legea nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale, precum și al pct. 25, 39, 40 și 43 din Metodologia de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 925/2023.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Reforma administrației publice locale constituie una dintre prioritățile Guvernului Republicii Moldova și urmărește consolidarea capacității administrative și financiare a autorităților publice locale de nivelul întâi, în vederea prestării unor servicii publice de calitate și utilizării eficiente a resurselor publice.

Analizele efectuate la nivel național au evidențiat faptul că un număr semnificativ de unități administrativ-teritoriale dispun de o bază fiscală redusă, de resurse financiare limitate și de capacitate administrativă insuficientă pentru exercitarea integrală a competențelor stabilite de legislație.

În acest context, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale, prin care a fost instituit mecanismul juridic și financiar destinat consolidării administrației publice locale.

În urma analizelor realizate de autoritățile administrației publice locale din comuna Sărata Galbenă și satul Caracui s-a constatat că sunt întrunite toate condițiile prevăzute la art. 5 din Legea nr. 225/2023.

Astfel:

- unitățile administrativ-teritoriale formează un teritoriu continuu și compact;
- există continuitate administrativă și geografică;
- populația cumulată constituie aproximativ 5.091 locuitori, depășind pragul minim de 3.000 locuitori stabilit de lege;
- relațiile economice și sociale dintre cele două localități sunt consolidate prin utilizarea comună a infrastructurii, serviciilor publice și a rețelelor de transport.

În conformitate cu art. 6 din Legea nr. 225/2023 și Anexa nr. 1 la Metodologie, evaluarea criteriilor privind infrastructura administrativă, accesibilitatea, serviciile publice existente, poziția geografică și potențialul de dezvoltare a demonstrat că localitatea Sărata Galbenă întrunește condițiile necesare pentru exercitarea funcției de centru administrativ al noii unități administrativ-teritoriale.

Adoptarea proiectului de decizie reprezintă etapa obligatorie prevăzută de art. 11 din Legea nr. 225/2023 pentru constituirea dosarului de amalgamare voluntară și transmiterea acestuia către Cancelaria de Stat.

Neadoptarea proiectului ar împiedica continuarea procedurii legale de amalgamare și ar conduce la pierderea oportunităților oferite de stat privind consolidarea capacității administrative și acordarea stimulentele financiare destinate unităților administrativ-teritoriale amalgamate.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul principal al proiectului este aprobarea amalgamării voluntare a satului Caracui cu comuna Sărata Galbenă și în vederea constituirii unei unități administrativ-teritoriale mai puternice din punct de vedere administrativ, financiar și instituțional.

Prin adoptarea proiectului se urmărește:

- aprobarea oficială a amalgamării voluntare;
- constituirea dosarului de amalgamare în conformitate cu pct. 39–43 din Metodologie;
- transmiterea dosarului consolidat către comuna Sărata Galbenă.
- inițierea etapelor ulterioare prevăzute de Legea nr. 225/2023 pentru finalizarea procesului de amalgamare.

Elementul de noutate al proiectului îl constituie aprobarea expresă a procesului de amalgamare voluntară dintre cele două unități administrativ-teritoriale, în conformitate cu noul cadru normativ instituit prin Legea nr. 225/2023.

Prin realizarea proiectului se urmărește:

- creșterea capacității administrative;
- utilizarea mai eficientă a resurselor bugetare;
- extinderea accesului populației la servicii publice de calitate;
- sporirea capacității de atragere a investițiilor și a fondurilor naționale și externe;
- consolidarea dezvoltării economice și sociale

În cadrul procesului de elaborare a Viziunii de dezvoltare au fost identificate cinci priorități strategice comune ale viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate:

- reabilitarea drumurilor și modernizarea infrastructurii rutiere;
- dezvoltarea sistemelor de canalizare și sanitație publică;
- dezvoltarea serviciilor medicale primare (cabinet medical și farmacie);
- crearea locurilor de muncă și susținerea economiei locale;
- atragerea investițiilor și valorificarea fondurilor europene și naționale.

Totodată, au fost stabilite priorități specifice fiecărei localități:

Satul Caracui

- modernizarea drumurilor locale;
- extinderea rețelei de gaze naturale.

Comuna Sărata Galbenă

- dezvoltarea sistemului de canalizare;
- reabilitarea drumurilor locale.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului au fost analizate două opțiuni principale.

Opțiunea I – menținerea situației existente.

Această opțiune presupune păstrarea actualei organizări administrativ-teritoriale. Soluția nu răspunde însă obiectivelor reformei administrației publice locale și nu permite valorificarea mecanismelor de sprijin financiar și instituțional prevăzute de Legea nr. 225/2023. Totodată, aceasta nu contribuie la consolidarea capacității administrative și la optimizarea costurilor de administrare.

Opțiunea II – amalgamarea voluntară a satului Caracui cu comuna Sărata Galbenă

Această opțiune corespunde criteriilor prevăzute de lege, asigură constituirea unei unități administrativ-teritoriale viabile și permite accesarea măsurilor de sprijin financiar acordate de stat, precum și dezvoltarea unei administrații publice locale mai eficiente și mai sustenabile.

În urma analizei comparative, a fost selectată opțiunea amalgamării voluntare, aceasta

fiind apreciată ca soluția optimă din punct de vedere juridic, administrativ, financiar și social.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

În conformitate cu prevederile art. 20-30 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și cu principiile reglementării eficiente, proiectul de decizie a fost analizat din perspectiva impactului asupra administrației publice, finanțelor publice, mediului economic, populației și altor domenii relevante.

Procesul de amalgamare voluntară reprezintă un instrument de consolidare administrativă instituit prin Legea nr. 225/2023, având drept scop crearea unor unități administrativ-teritoriale viabile, capabile să exercite în condiții optime competențele stabilite de lege și să asigure prestarea serviciilor publice la standarde ridicate de eficiență și calitate.

Adoptarea proiectului va avea un impact pozitiv semnificativ asupra administrației publice locale.

Potrivit art. 1 și art. 3 din Legea nr. 225/2023, scopul amalgamării voluntare constă în consolidarea capacității administrative și financiare a autorităților administrației publice locale și în creșterea calității serviciilor publice furnizate cetățenilor.

Prin constituirea unei unități administrativ-teritoriale amalgamate se vor obține următoarele efecte:

- consolidarea capacității instituționale a administrației publice locale;
- eficientizarea procesului decizional;
- reducerea fragmentării administrative;
- utilizarea mai eficientă a resurselor umane și materiale;
- creșterea capacității de planificare strategică și de implementare a proiectelor investiționale;
- îmbunătățirea managementului financiar și bugetar;
- dezvoltarea serviciilor administrative moderne și digitalizate.

Amalgamarea va permite organizarea aparatului primăriei în funcție de necesitățile reale ale noii unități administrativ-teritoriale și va contribui la profesionalizarea administrației publice locale.

Totodată, unitatea administrativ-teritorială amalgamată va beneficia de o capacitate sporită de colaborare cu autoritățile administrației publice centrale, cu partenerii de dezvoltare și cu instituțiile finanțatoare.

Potrivit Viziunii privind dezvoltarea viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate, administrația locală va gestiona un teritoriu de **152,02 km²**, cu **5.091 locuitori** și **3.075 gospodării**, ceea ce permite o planificare integrată a investițiilor și o utilizare mai eficientă a resurselor administrative și financiare.

Gestionarea unitară a infrastructurii publice va facilita coordonarea lucrărilor de întreținere a celor aproximativ **140 km de drumuri**, precum și dezvoltarea rețelelor de utilități publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Conform estimărilor efectuate în cadrul elaborării Viziunii de dezvoltare a viitoarei unități administrativ-teritoriale amalgamate, bugetul local cumulat al celor două unități administrativ-teritoriale constituie **23.611.000 lei**.

În conformitate cu mecanismele de stimulare financiară prevăzute de Legea nr. 225/2023 și actele normative subsecvente, unitatea administrativ-teritorială amalgamată poate beneficia de **Stimulentul nr. 2 pentru investiții capitale**, estimat la aproximativ **15.999.498 lei**, destinat finanțării proiectelor de dezvoltare.

Resursele respective permit inițierea unor investiții majore în infrastructura publică și dezvoltarea serviciilor locale.

Potrivit estimărilor preliminare, necesarul investițional este următorul:

Domeniu	Cost estimativ
Reabilitarea drumurilor	peste 10 milioane lei
Canalizare și sanitație	peste 10 milioane lei
Cabinet medical și farmacie	100 000–500 000 lei
Dezvoltarea economiei locale	2–10 milioane lei
Atragerea investițiilor	peste 10 milioane lei

Principalele surse de finanțare identificate sunt:

- Fondul pentru amalgamare voluntară;
- Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală;
- bugetul local;
- programele de finanțare ale Uniunii Europene și ale altor parteneri de dezvoltare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul va avea un impact favorabil asupra mediului de afaceri. Consolidarea administrației publice locale va conduce la:

- simplificarea relațiilor dintre autoritățile publice și agenții economici;
- reducerea timpului necesar prestării serviciilor administrative;
- îmbunătățirea infrastructurii locale;
- creșterea atractivității investiționale a teritoriului;
- dezvoltarea parteneriatelor public-private;
- facilitarea accesului întreprinderilor la programe de dezvoltare locală și regională.

Totodată, existența unei administrații locale cu capacitate instituțională consolidată permite elaborarea și implementarea unor politici locale de dezvoltare economică mai eficiente.

Nu se instituie obligații suplimentare pentru mediul de afaceri și nu se introduc taxe sau impozite noi.

Consolidarea administrației publice locale va crea premise pentru dezvoltarea economiei locale prin implementarea proiectelor investiționale, dezvoltarea infrastructurii și crearea unor condiții favorabile pentru întreprinderile mici și mijlocii. Una dintre prioritățile stabilite în Viziune este crearea locurilor de muncă și susținerea antreprenoriatului local.

4.4. Impactul social

Implementarea proiectului va avea un impact social pozitiv prin îmbunătățirea accesului populației la servicii publice de calitate.

Printre necesitățile identificate de comunități se numără:

- dezvoltarea sistemului de transport public;
- introducerea unei rute regulate de microbuz între localități;
- asigurarea transportului elevilor;
- facilitarea transportului către instituțiile medicale din municipiul Hîncești;
- crearea unei legături directe și permanente cu centrul raional.

Aceste măsuri vor contribui la reducerea izolării localităților și la îmbunătățirea accesului cetățenilor la servicii publice esențiale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de decizie nu reglementează colectarea, prelucrarea sau transmiterea unor

categorii noi de date cu caracter personal.

Datele necesare implementării procesului de amalgamare vor fi prelucrate exclusiv în condițiile prevăzute de legislația privind protecția datelor cu caracter personal și numai în măsura necesară exercitării atribuțiilor autorităților publice.

Prin urmare, proiectul nu generează riscuri suplimentare privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul respectă principiile egalității și nediscriminării consacrate de Constituția Republicii Moldova și de legislația națională.

Măsurile propuse se aplică în mod egal tuturor locuitorilor unităților administrativ-teritoriale participante, fără diferențiere pe criterii de: sex, vârstă, etnie, limbă, religie, dizabilitate, apartenență politică, origine socială sau alte criterii protejate de lege.

Implementarea proiectului nu produce efecte discriminatorii și nu afectează echilibrul de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Adoptarea proiectului nu produce impact negativ asupra mediului.

Procesul de amalgamare reprezintă o măsură de reorganizare administrativă și nu implică activități care pot genera poluarea mediului sau utilizarea suplimentară a resurselor naturale.

- Dimpotrivă, consolidarea administrației publice locale poate crea premise pentru:
- dezvoltarea proiectelor de eficiență energetică;
 - modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare;
 - gestionarea integrată a deșeurilor;
 - extinderea spațiilor verzi;
 - implementarea proiectelor finanțate din fonduri naționale și externe în domeniul protecției mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Procesul de amalgamare voluntară va contribui la:

- creșterea capacității instituționale a autorităților administrației publice locale;
- îmbunătățirea guvernancei locale;
- sporirea transparenței actului administrativ;
- consolidarea participării cetățenilor la procesul decizional;
- creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene și a altor surse externe de finanțare;
- implementarea mai eficientă a strategiilor locale și regionale de dezvoltare.

Nu au fost identificate alte impacturi negative generate de adoptarea proiectului de decizie.

În ansamblu, analiza impactului demonstrează că beneficiile economice, administrative și sociale ale amalgamării voluntare depășesc eventualele costuri aferente procesului de reorganizare, iar proiectul corespunde obiectivelor politicilor publice promovate de stat în domeniul consolidării administrației publice locale.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect de decizie nu constituie un act normativ de transpunere a legislației Uniunii Europene și nu are ca obiect implementarea directă a unui act juridic obligatoriu al Uniunii Europene.

Proiectul reprezintă un act administrativ individual al autorității administrației publice locale, adoptat în executarea prevederilor legislației naționale, respectiv:

- Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
- Legea nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale;
- Hotărârea Guvernului nr. 925/2023 pentru aprobarea Metodologiei de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale.

Cu toate acestea, proiectul este în concordanță cu principiile promovate la nivel european privind administrația publică locală, descentralizarea administrativă, buna guvernare și consolidarea autonomiei locale.

În mod deosebit, proiectul este compatibil cu principiile prevăzute de **Carta Europeană a Autonomiei Locale**, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1253-XIII din 16 iulie 1997.

Potrivit art. 3 din Cartă, autonomia locală reprezintă dreptul și capacitatea efectivă a autorităților administrației publice locale de a soluționa și gestiona, în nume propriu și în interesul colectivităților locale, o parte importantă a treburilor publice.

Totodată, art. 4 din Cartă prevede că exercitarea competențelor publice trebuie realizată, de regulă, de autoritățile cele mai apropiate de cetățeni, iar organizarea administrativă trebuie să permită exercitarea eficientă a acestor competențe.

Prin consolidarea capacității administrative și financiare a autorităților publice locale, proiectul contribuie la realizarea acestor principii.

Proiectul nu presupune adoptarea unor măsuri normative suplimentare pentru implementarea legislației Uniunii Europene.

Aplicarea acestuia se va realiza în cadrul normativ național existent și în conformitate cu procedurile prevăzute de Legea nr. 225/2023 și Hotărârea Guvernului nr. 925/2023.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În procesul de elaborare a Viziunii privind viitorul unității administrativ-teritoriale amalgamate a fost constituit un grup de lucru local, care și-a asumat consultarea cetățenilor din toate localitățile participante și prezentarea documentului spre examinare și aprobare consiliilor locale înainte de finalizarea procesului de amalgamare voluntară.

Acest angajament este în concordanță cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale art. 8 din Legea nr. 225/2023, care promovează implicarea cetățenilor și consultarea publică în procesul de amalgamare voluntară.

În acest scop:

- proiectul de decizie;
- nota de fundamentare;
- anunțul privind inițierea elaborării proiectului;
- anunțul privind consultarea publică;

vor fi plasate pe pagina web oficială a Primăriei satului Caracui și/sau pe platforma guvernamentală destinată consultărilor publice, precum și afișate la sediul autorității publice locale, în condițiile legislației.

Persoanele interesate vor avea posibilitatea de a prezenta propuneri, recomandări și obiecții în termenul stabilit de lege.

Totodată, proiectul urmează să fie examinat în cadrul ședințelor comisiilor consultative de specialitate ale Consiliului local, care vor formula avize asupra oportunității și legalității acestuia.

După finalizarea consultărilor publice, recomandările recepționate vor fi analizate și, după caz, integrate în proiectul final.

7.

În conformitate cu Legea nr. 100/2017 și cu legislația specială aplicabilă, proiectul va

fi supus expertizelor prevăzute de lege.

Având în vedere caracterul organizatoric al proiectului și faptul că acesta transpune procedurile expres prevăzute de Legea nr. 225/2023, nu se anticipează existența unor obiecții de ordin juridic sau instituțional.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect de decizie se integrează în cadrul normativ existent și constituie o etapă procedurală obligatorie în procesul de amalgamare voluntară reglementat de Legea nr. 225/2023.

Adoptarea deciziei nu presupune modificarea sau abrogarea altor acte normative locale la această etapă.

Ulterior aprobării amalgamării și finalizării procedurilor prevăzute de lege, autoritățile administrației publice locale vor iniția procesul de armonizare a actelor administrative locale cu noua organizare administrativ-teritorială.

Vor fi supuse revizuirii, după caz:

- regulamentele Consiliului local;
- structura organizatorică a aparatului primăriei;
- statele de personal;
- actele privind administrarea patrimoniului public;
- documentele strategice locale;
- alte acte administrative necesare funcționării noii unități administrativ-teritoriale.

Implementarea acestor măsuri se va realiza etapizat, în termenele prevăzute de legislația în vigoare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

După adoptarea prezentei decizii, autoritățile administrației publice locale vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Transmiterea prezentei decizii și a documentelor aferente către Primăria comunei Sărata Galbenă, selectată în calitate de centru administrativ al unității administrativ-teritoriale amalgamate, în vederea consolidării dosarului de amalgamare voluntară.
2. Cooperarea cu autoritățile administrației publice centrale în vederea finalizării procedurilor administrative aferente amalgamării voluntare.
3. Informarea populației privind etapele procesului de amalgamare și efectele acestuia asupra organizării administrației publice locale.
4. Elaborarea și aprobarea măsurilor administrative necesare organizării și funcționării noii unități administrativ-teritoriale, în conformitate cu legislația în vigoare.
5. Asigurarea continuității prestării serviciilor publice locale pe întreaga perioadă de implementare a procesului de amalgamare, fără afectarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor.

Concluzii:

Analiza juridică, administrativă și instituțională demonstrează că proiectul de decizie este elaborat în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, ale Legii nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale și ale Hotărârii Guvernului nr. 925/2023.

Proiectul răspunde obiectivelor de consolidare a administrației publice locale, respectă principiile autonomiei locale, legalității, eficienței și bunei administrări și creează premisele pentru dezvoltarea durabilă a comunităților din satul Caracui și comuna Sărata Galbenă

În consecință, se propune aprobarea proiectului de decizie „Cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale s Caracui și comuna Sărata Galbenă”.

Dubceac Anatolie, primarul s.Caracui